

Đề bài

Em hãy kể lại theo
nguyên bản truyện

Em bé

thông minh

(Văn học 6 – Tập 1).

Bài làm

Ngày xưa, thời vua và dân rất gần gũi nhau, có một vị vua nọ thường sai người đi tìm nhân tài để giúp ích cho việc xây dựng nước nhà. Viên quan được phái đi tìm khắp mọi nơi trên đất nước, đi đến đâu quan cũng ra những câu đố rất khó và oái ăm để hỏi mọi người, nhưng hỏi mãi mà quan vẫn chưa tìm thấy người nào tài giỏi thật sự.

Một hôm, viên quan đi ngang qua một cánh đồng, chợt thấy có hai cha con nhà nọ đang làm ruộng, cha thì đánh trâu cày, đứa con khoảng bảy, tám tuổi đang đập đất. Quan dừng lại hỏi:

– Này, lão kia! Một ngày trâu của lão cày được mấy đường?

Người cha chưa biết trả lời thế nào thì đứa con nhanh miệng hỏi lại viên quan rằng:

– Thế xin hỏi lại ông câu này. Nếu ông trả lời đúng ngựa của ông một ngày đi được mấy bước, tôi sẽ cho ông biết trâu của cha tôi cày một ngày được mấy đường.

Viên quan nghe cậu bé hỏi vô cùng sững sốt, không biết trả lời sao cho ổn. Quan trầm nghĩ, nhất định đây là một nhân tài rồi, không phải tìm đâu xa cho mất công. Quan bèn hỏi họ tên, quê quán của hai cha con rồi phi ngựa một mạch về tâu vua.

Nghe viên quan kể lại, nhà vua lấy làm mừng lắm. Nhưng để xem thực hư thế nào, vua sai ban thưởng cho làng nơi cậu bé ở ba thúng gạo nếp và ba con trâu đực. Nhưng ra lệnh làng phải nuôi làm sao để ba con trâu ấy đẻ ra thành chín con, hẹn năm sau phải đem nộp đủ, nếu không cả làng phải chịu tội.

Khi dân làng nhận được lệnh của nhà vua ai nấy đều lo lắng, không hiểu thế là thế nào, làm sao thực hiện được. Họ coi như đây là một tai họa. Mọi người họp lại, bàn bạc nhưng vẫn không biết phải giải quyết ra sao. Cậu bé con nhà thợ cày nghe được, liền bảo cha:

– Chả mấy khi nhà vua ban thưởng, cha cứ thưa với làng thịt hai con trâu và dùng hai thúng nếp để mọi người làm cỗ ăn một bữa cho đã. Còn lại một con trâu và một thúng nếp, cha con ta xin làng làm phí tổn để lên kinh thành lo liệu việc đó.

Người cha e ngại sẽ bị mất đầu vì nghĩ con mình không lo liệu được. Nhưng đứa bé cứ quạ quyết và đảm bảo với cha mình sẽ làm được.

Người cha vội thưa với làng câu chuyện này. Họ vẫn không tin. Cuối cùng dân làng bắt cha con người thợ cày phải làm giấy cam kết mới dám ngả trâu làm cỗ.

Mấy hôm sau, hai cha con khăn gói lên đường đến kinh thành. Đến hoàng cung, đứa bé bảo người cha đứng chờ ngoài cổng, còn mình thì lên vào sân rồng khóc la inh ỏi. Vua lấy làm lạ sai lính cho em bé vào, phán hỏi:

– Thằng bé kia, có việc gì mà đến đây kêu khóc?

Cậu bé vờ vĩnh đáp:

– Tâu đức vua, mẹ con mất sớm mà cha con thì không chịu để em bé để chơi với con cho có bạn, cho nên con khóc. Mong đức vua phán bảo cha con để con có em nhé!

Nghe nói, vua và cả triều thần đều bật cười. Vua phán:

– Nếu muốn có em thì cha con phải kiếm vợ khác, chứ cha con là giống đực thì làm sao đẻ được!

Cậu bé bỗng tươi tỉnh:

– Thế sao ở làng chúng con lại có lệnh trên nuôi ba con trâu đẻ để thành chín con nộp cho nhà vua? Giống đực làm sao đẻ được ạ!

Vua cười, bảo:

– Ta thử thôi mà! Thế làng con không biết mang trâu xẻ thịt ra ăn với nhau sao?

– Tâu đức vua, làng chúng con biết lộc của vua ban nên đã làm cỗ ăn rồi ạ!

Vua và triều thần chịu thằng bé là thông minh lỗi lạc. Nhưng vua muốn thử thêm một lần nữa. Mấy hôm sau, vua sai mang một con chim sẻ đến công quan, nơi hai cha con đang ở, ra lệnh bắt họ phải làm thành ba cỗ thức ăn. Em bé nhờ cha lấy cho mình một cây kim may rồi đưa cho sứ giả bảo:

– Ông hãy cầm cây kim này về tâu đức vua xin rèn cho tôi thành một con dao để xẻ thịt chim.

Vua nghe nói, từ đó mới phục tài cậu bé hần, vua ban thưởng cho hai cha con rất hậu.

Thời đó, có một nước láng giềng muốn lấn le xâm chiếm nước ta. Để dò xem bên này có nhân tài không, họ sai sứ đem sang một cái vỏ ốc vặn rất dài, rộng hai đầu, đổ làm sao sâu được một sợi chỉ mảnh xuyên qua đường ruột ốc.

Sau khi nghe sứ thần trình bày mục đích cuộc đi sứ, vua và triều thần đưa mắt nhìn nhau. Nếu không trả lời được câu đố oái ăm kia tức là tỏ ra thua kém và thừa nhận sự thần phục của nước ta đối với nước láng giềng. Các đại thần đều nghĩ đủ cách để tìm ra lời giải đố, nhưng tất cả đều vô hiệu. Bao nhiêu nhà thông thái, trạng nguyên đều bó tay. Cuối cùng, mọi người mới nhớ đến em bé thông minh liền đi hỏi ý kiến em. Nghe nói việc xâu chỉ vào vỏ ốc, em bé bèn hát:

*Tang tình tang! Tính tình tang
Bắt con kiến càng buộc chỉ ngang lưng
Bên thời lấy giấy mà bung
Bên thời bôi mỡ, kiến mừng kiến sang
Tang tình tang...*

Rồi em nói cứ làm theo cách đó sẽ khâu chỉ được ngay.

Viên quan đi hỏi nghe nói vui mừng lắm, vội về tâu vua. Vua và triều thần nghe xong thực hiện ngay. Quả nhiên, con kiến đã khâu được sợi chỉ xuyên qua ruột ốc trước con mắt thần phục của sứ giả nước láng giềng.

Sau đó, nhà vua phong em bé làm trạng nguyên. Xây cho em một dinh thự bên cạnh hoàng cung để tiện việc hỏi han ý kiến của em.